

Rättsavdelningen
Kim Norman
Kim.Norman@socialstyrelsen.se

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Socialstyrelsens yttrande över Utkast till lagrådsremiss Internationell verkställighet i brottmål

Justitiedepartementets diarienummer Ju2024/01257

Socialstyrelsens yttrande utgår från myndighetens verksamhetsområde. Socialstyrelsen lämnar synpunkter enligt följande.

7.1 Beslutsordning

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget att Kriminalvården ska pröva frågor om överförande av frihetsberövande påföljder inklusive överförande av verkställigheten av rättspsykiatrisk vård utomlands. Förslaget innebär att Kriminalvården tar över Socialstyrelsens roll som beslutande myndighet i de ärenden om överförande av rättspsykiatrisk vård som idag handläggs av Socialstyrelsen.

9 Verkställighet i en annan stat av en svensk dom på frihetsberövande påföljd och 10 Verkställighet i Sverige av en utländsk dom på frihetsberövande påföljd

I utkastet förs det fram att Kriminalvården kan samråda med Socialstyrelsen inför en överföring av påföljden överlämnande till rättspsykiatrisk vård utomlands (se bl.a. s. 94–95 och 97), samt att Kriminalvården fortsatt ska samråda med Socialstyrelsen i fråga om en utländsk frihetsberövande vårdpåföljd går att verkställa i Sverige (s. 222). Det är oklart vad Socialstyrelsen ska bistå med vid dessa samråd. Som framförts i andra sammanhang är Socialstyrelsen inte längre tillsynsmyndighet för de sjukvårdsinrättningar som verkställer rättspsykiatrisk vård och Socialstyrelsen har inte heller något ansvar för verkställandet av påföljden rättspsykiatrisk vård (se bl.a. Ändringar i regelverket om överlämnande enligt en europeisk och nordisk arresteringsorder Ds 2023:1 s. 133 och Socialstyrelsens remissyttrande över samma promemoria [Justitiedepartementets diarienummer Ju2023/00005]).

I samtliga samrådsärenden som idag handläggs med stöd av 3 kap. 7 § förordningen (2015:109) om erkännande och verkställighet av frihetsberövande påföljder inom Europeiska unionen behöver Socialstyrelsen anlita externa experter för att besvara de frågor som Kriminalvården ställer i samrådsbegäran. Detta beror på att Socialstyrelsen inte har tillgång till den sakkunskap som krävs för att besvara dessa frågor på myndigheten. Därutöver ligger frågor om straffrätt inte inom det verksamhetsområde som myndigheten vanligen är verksam inom. I praktiken utmynnar dessa samråd i att Socialstyrelsen, genom inhämtandet av

expertutlåtande, konstaterar att en utländsk påföljd liknar eller inte liknar en svensk påföljd, alternativt att erforderligt medicinskt eller annat underlag saknas. Socialstyrelsen har svårt att se nyttan av sådana samråd och ställer sig tveksam till att myndigheten fortsatt ska vara samrådspart när samrådet är avhängigt att myndigheten anlitar extern kompetens. Socialstyrelsen har också svårt att se att Kriminalvården inte skulle kunna göra dessa bedömningar utan Socialstyrelsens samråd. I sammanhanget kan nämnas att Kriminalvården idag inte samråder med Socialstyrelsen i de ärenden om överföring av rättspsykiatrisk vård till annat land inom EU som Kriminalvården handlägger.

Av ovan angivna skäl ifrågasätter Socialstyrelsen att myndigheten ska vara samrådspart till Kriminalvården i dessa ärenden. Om Socialstyrelsen ändå ska vara samrådspart till Kriminalvården önskar Socialstyrelsen ett förtydligande av vad det är Socialstyrelsen förväntas bidra med som samrådspart.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Pär Ödman. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Jenny Gardbrant deltagit. Juristen Kim Norman har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Pär Ödman

Kim Norman